

Mál nr. 223/2019

M og

V vegna kaskótryggingar bifreiðarinnar X

Upplýsingaskylda vátryggingartaka vegna tjóns. Sönnun tjóns.**Gögn.**

Málskot, mótt. 11. júlí 2019, ásamt fylgiskjölum.

Bréf V, dags. 26. júlí 2019.

Málsatvik.

Í málinu liggur fyrir tjónstilkynningarskýrsla frá Aðstoð&Öryggi um atvik málsins. Hinn 15. febrúar sl. kom starfsmaður fyrirtækisins á vettvang og hitti þar fyrir M sem kvaðst hafa ekið austur Skútuvog frá Kleppsmýrar vegi þegar hann missti stjórn á bifreiðinni X í hálku og hafi þannig ekið á steypuklump sem stóð utan akbrautarinnar. Í skýrslunni kemur einnig fram að M sé pólskur og tali „mjög lélega ensku og ekki íslensku.“ Einnig kemur fram að samskipti M og starfsmanns Aðstoðar&Öryggis hafi farið fram á ensku með hjálp google translate og einnig eru setningar skrifaðar á pólsku. Þar kemur fram að M hafi ekið á 40 km/klst hraða þegar hann missti stjórn á bifreið sinni og svo koma fyrir setningarnar: „engin skemmd var á bílnum fyrir. Bíllinn var í fullkomnu lagi. Grillið var ekki á bílnum, ég týndi því. Ég týndi því fyrir tveimur dögum.“ Í kjölfar þess að V fékk tjónstilkynningu senda var óskað eftir frekari rannsókn málsins og fór starfsmaður Aðstoðar&Öryggis bæði á vettvang tjónsins og til frekari skoðunar á bifreið M sem geymd var á athafnasvæði Króks. Í niðurstöðu skýrslunnar kemur fram að starfsmaður Aðstoðar&Öryggis telur að engar ákomur á bifreið M, nema þá kannski rispur á síls á undirvagni, hafi orðið til við það þegar bifreið hans hafi verið ekið út af akbraut og upp á steypuklump sem hafi verið utan hennar hinn 15. febrúar 2019.

Í kjölfarið tilkynnti V um að félagið teldi M hafa af ásetningi veitt rangar eða ófullnægjandi upplýsingar um tjónsatvikið og ástand bifreiðar sinnar til að fá greiddar bætur sem hann mátti vita að hann ætti ekki rétt á og hafnaði því að greiða nokkrar bætur vegna málsins.

M telur að sannað sé með tjónstilkynningarskýrslu dags. 15. febrúar 2019 að hann hafi misst stjórn á bifreið sinni og ekið út af akbraut, upp á steypuklump og þannig hafi orðið tjón á bifreið hans. M bendir einnig á að rannsóknarskýrsla sú sem V byggir á sé sönnunargagn sem sé einhliða aflað af V og hafi því takmarkað sönnunargildi, rannsókn sé framkvæmd 10 dögum eftir atvikið og ekki komi fram í skýrslunni hvaða sérþekkingu starfsmaðurinn sem framkvæmdi rannsóknina hafi. Einnig telur M að þær skýringar sem komi fram í skýrslunni um stöðu steypuklumpsins sem M ók á séu ekki fullnægjandi sönnun á því að ákomur á bifreiðinni hafi ekki komið til við akstur á hann, mælingar séu ófullnægjandi í ljósi þess að þær byggja á því að ekki hafi verið mögulegt að áakstur leiddi til þess að steypuklumpurinn félli til hliðar. Það sé því algjör óvissa um stöðu hans þegar ekið var á hann og dragi það úr því að hægt sé að álykta um að mælingar á ákomustöðum bifreiðarinnar annars vegar og stöðu steypuklumpsins eftir áakstur hins vegar, séu lýsandi. M telur einnig að skilyrði 2. mgr. 47. gr. laga um vátryggingarsamninga nr. 30/2004 séu ekki uppfyllt til niðurfellingar á greiðsluskyldu V. M bendir á að V beri sönnunarbyrði um ásetning og að upplýsingar hafi verið rangar eða ófullnægjandi og með hliðsjón af tungumálaerfiðleikum verði ekki hægt að fullyrða að það sem haft var eftir M á vettvangi hafi verið rangt eða ófullnægjandi og enn síður að hann hafi haft ásetning til að setja fram slíkar upplýsingar í því skyni að fá greiddar bætur sem hann ella hefði ekki fengið. Í ljósi þess að þau skilyrði komi fram í 2. mgr. 47. gr. laga um vátryggingarsamninga þá geti V ekki borið þau fyrir sig nema hafa um þau ótvíræð sönnunargögn. Einnig bendir M á að niðurstaða rannsóknarskýrslu Aðstoðar&Öryggis sýni að það hafi alla vega orðið tjón á undirvagni bifreiða M og hann eigi rétt á bótum vegna þess tjóns.

V vísar því á bug að ekki sé hægt að leggja títtnefnda rannsóknarskýrslu til grundvallar í málinu og bendir á að sá starfsmaður Aðstoðar&Öryggis sem framkvæmdi rannsóknina hafi áralanga reynslu af slíkum störfum sem lögreglumaður. Einnig bendir V á að niðurstaða skýrslunnar sé afdráttarlaus, þrátt fyrir að hennar sé aflað einhliða.

V telur að efnisatriði skýrslunnar sýni að ákomur á bifreið M og hæð steypuklumpsins sem hann ók á séu ekki í sömu hæð og geti því ekki verið vegna áaksturins. Einnig bendir V á að ekki hafi sést för á akbrautinni eftir bifreið M sem bentu til þess að hann hafi reynt að stöðva bifreiðina. V telur einnig að M hafi átt þess kost á öllum stigum málsins að koma á framfæri réttum upplýsingum um ástand bifreiðarinnar X áður en tjónsatvik varð og þar sem það hafi ekki verið gert verði að leggja til grundvallar orð M sjálfs um að bifreiðin hafi verið óskemmd fyrir 15. febrúar 2019, að því undanskildu að vantað hafi á bifreiðina grill og númeraplötur að framan. Auk þessa telur V sannað að skilyrði 2. mgr. 47. gr. laga um vátryggingarsamninga séu uppfyllt þar sem yfirlýsingar M um ástand bifreiðar hans fyrir tjónsatvikið sé ekki hægt að túlka öðruvísi en að bifreiðin hafi verið í lagi, rannsóknarskýrsla sýni hins vegar að örlítill hluti skemmda á bifreiðinni geti verið vegna áaksturs á tjónsdegi og þannig hafi M sýnt ásetning til að gefa rangar upplýsingar til að fá greiddar bætur vegna skemmda sem ekki komu til vegna þess tjónsatviks sem hann lýsti fyrir starfsmanni Aðstoðar&Öryggis á tjónsdegi.

Álit.

M og V lýsa atvikum, skýrslum og sjónarmiðum sínum ítarlega í gögnum málsins.

Ágreiningur í málinu snýr fyrst og fremst að því hvort V geti fellt niður bótarétt M á grundvelli vanrækslu hans á upplýsingaskyldu við uppgjör tjóns, sbr. skilyrði 2. mgr. 47. gr. laga um vátryggingarsamninga. Þar kemur skýrt fram að til þess að vátryggingafélag geti takmarkað ábyrgð sína vegna vanrækslu á upplýsingaskyldu vátryggðs við tjón þurfi það að sýna ásetning við þá vanrækslu sem og að vita eða mega vita að hann fái þá greiddar bætur sem hann ætti ekki að fá. Við mat á þessum skilyrðum verður að hafa í huga að vátryggingafélög hafa sönnunarbyrði um saknæmisstig vátryggingartaka, þ.e. ásetninginn, sem og að hann hafi vitað eða mátt vita að hann fengi greiddar bætur sem hann átti ekki rétt á.

Við mat á því verður að líta til þess að í fyrstu skýrslu vegna málsins er þess strax getið að tungumálaerfiðleikar voru í samskiptum við M þar sem hann talaði á vettvangi litla ensku og enga íslensku. Ekki verður lagt til grundvallar að sú skylda hafi hvílt á M að gera sérstaklega grein fyrir atvikum að fyrri bragði eftir frumskýrslu og á meðan málið hefur verið til afgreiðslu hjá V, en í ljósi upplýsinga um tungumálaerfiðleika verður að líta svo á að það standi V frekar nær að afla frekari upplýsinga hjá tjónþolum um það tjón sem þeir krefjast bóta vegna áður en dregnar eru frekari ályktanir um ásetning þeirra til að gefa rangar upplýsingar við uppgjör bóta. Sönnunarbyrði hvílir, eins og áður segir, á V vegna þessa og eru upplýsingar í gögnum málsins ekki óyggjandi um ásetning M til slíkrar háttsemi í skilningi 2. mgr. 47. gr. laga um vátryggingarsamninga og þegar af þeirri ástæðu getur V ekki fellt niður bótarétt M með vísan til þeirrar greinar.

Þegar kemur að því að meta hvaða bótarétt M getur átt vegna þess tjónsatviks sem lýst er í skýrslu Aðstoðar&Öryggis vegna tjónsatviksins 15. febrúar sl., verður ekki hjá því komist að líta til efnislegra röksemda rannsóknarskýrslu þeirrar sem liggur fyrir í gögnum málsins. Þar kemur fram að óvissa sé um hvort tjón á bifreið M, annað en „...kannski rispur á síls á undirvagni...“ hafi hlotist af útafakstri M og áakstri á steypuklump utan akbrautar. Almennar sönnunarreglur gera ráð fyrir því að sá sem verður fyrir tjóni verði að sýna fram á að slíkt tjón sé tilkomið vegna tjónsatviks. Sönnunarbyrði um það hvílir því á M. Ekki liggur fyrir sérstök matsgerð af hans hálfu eða önnur gögn þar sem gerð er grein fyrir bótakröfum vegna tjóns á bifreið M. Ekki verðar dregnar aðrar ályktanir af gögnum málsins en að það tjón sem sannanlega hafi komið til vegna áaksturs á steypuklump þann sem M lenti á utan akbrautar, séu fyrrnefndar rispur á síls á undirvagni. Ekki hefur verið sýnt fram á umfang annars tjóns á bifreiðinni vegna tjónsatviksins 15. febrúar sl. M á því rétt á bótum úr kaskótryggingu en bætur takmarkast við það tjón sem sannanlega varð skv. niðurstöðum rannsóknarskýrslu sem V aflaði vegna málsins.

Niðurstaða.

M á rétt á bótum vegna hluta þess hluta tjóns sem sannað er að orðið hafi á bifreið hans úr kaskótryggingu hjá V.

Reykjavík, 20. ágúst 2019.

Þóra Hallgrímsdóttir lögfr.
Valgeir Pálsson lögm. Hildigunnur Hafsteinsdóttir lögfr.